

**Terveise
Arengu
Instituut**

Terveise Arengu Instituudi arengukava 2025–2028

**Tervise Arengu Instituudi
arengukava
2025–2028**

Sisukord

TAI visioon, missioon ja väärtused	3
TAI VISIOON	3
TAI MISSIOON	3
TAI VÄÄRTUSED.....	3
Sissejuhatus.....	4
Strateegilised eesmärgid.....	6
Eesmärgid, tegevussuunad ja olulisemad tegevused.....	7
I eesmärk – kvaliteetsed ja ajakohased terviseandmed.....	7
TEGEVUSSUUNAD	7
UURINGUANDMETE KOGUMINE JA ANALÜÜS.....	7
REGISTRITE PIDAMINE, ARENDAMINE JA HALDAMINE	7
TERVISESTATISTIKA ANDMEPLATVORMI TÕHUSTAMINE.....	8
II eesmärk – kõrgetasemeline teadmusloome ning efektiivne teadmussiire poliitikasse ja ühiskonda	9
TEGEVUSSUUNAD	9
RAKENDUSLIKUD JA INTERDISTSIPLINAARSED TEADUSUURINGUD.....	9
RAHVASTIKU TERVISE, TERVISEKÄITUMISE JA TERVISEMÕJURITE SEIRE	10
TERVISEÖKONOOMIKA MÕJUANALÜÜSIDE TEGEMINE	10
III eesmärk – teaduspõhised rahvatervishoiu lahendused	11
TEGEVUSSUUNAD	11
SIHTRÜHMADE VAJADUSTELE VASTAVATE TULEMUSLIKE LAHENDUSTE ARENDAMINE	11
TERVISEVÕRGUSTIKE TOETAMINE JA ARENDAMINE.....	12
TERVISETEADLIKKUSE JA -SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE ÜHISKONNAS	12
IV eesmärk – tõhus organisatsioon	14
TEGEVUSSUUNAD	14
HOIAME OMA ORGANISATSIOONI AJAKOHASE JA EFEKTIIVSENA.....	14
OLEME ÕPIV JA DIGIPÄDEV ORGANISATSIOON.....	14
TÖÖTAJATE VÄÄRTUSTAMINE, VÄÄRTUSPÕHISE JUHTIMISE JUURUTAMINE JA JÄRELKASVU KASVATAMINE	15
Arengukava mõisted	16

TAI visioon, missioon ja väärtused

TAI VISIOON

TAI on mõjus rahvatervishoiu arengu suunaja ja eestkõneleja Eestis.

TAI MISSIOON

Oleme teaduspõhiste tervislike valikute kujundaja.

TAI VÄÄRTUSED

Pädevus

- Lähtume tegevustes teaduspõhisusest, heast teadustavast ja eetilistest printsiipidest, Eesti ja maailma parimast praktikast ning sihtrühmade vajadustest.
- Hoiame ja arendame pädevust end pidevalt täiendades.
- Loome uusi teadmisi, kasutame ning jagame oma teadmiste pagasit ja oskusi.

Koostöö

- Kaasame, kuulame, jagame teadmisi ja pakume tuge.
- Lepime kokku ühised eesmärgid ja panustame meeskonnana nende saavutamisse.
- Austame ja inspireerime üksteist, et koos saavutada enam kui üksi.
- Väärtustame üksteise seisukohti ja otsime koos parimaid lahendusi.

Uuenduslikkus

- Oleme aktiivsed ja julged uute lahenduste leidmisel, arvestades sihtrühmade vajadusi ja ühiskonnas toimuvat.
- Pakume nutikaid lahendusi ja viime neid ellu, olles loovad, paindlikud ja arvestavad.
- Oleme oma töös uudishimulikud ja avatud uutele ideedele.

Sissejuhatus

Tervise Arengu Instituut (edaspidi TAI või instituut) on juhtiv rahvatervishoiu teadus- ja arendusasutus, kes pakub usaldusväärset rahvastiku tervise ja rahvatervishoiu lahenduste teadmust. TAI on Sotsiaalministeeriumi hallatav riigiasutus. Teadus- ja arendusasutusena tegeleme rahvatervishoiu teadustööga, haiguste ennetamise programmide ja tegevuste väljatöötamisega ning tervisedendusega. Teeme ka Eesti tervisestatistikat ja haldame rahvastikupõhiseid registreid. Meie missioon on olla teaduspõhiste tervislike valikute kujundaja.

Instituudi arengukavas määratleme asutuse visiooni ja missiooni, üldised eesmärgid ja tegevussuunad ning olulisemad tegevused nende saavutamiseks.

Peame oluliseks, et instituudi põhieesmärgid on aja- ja asjakohased. Seni kehtinud arengukavaga võrreldes iseloomustab täiendatud dokumenti tegevussuundade läbipaistvus ja selgelt kirjeldatud sammud nende saavutamiseks, mis avab meie ambitsioone ja strateegilisi suundi. Oma tegevustega toetame riigi pikaajalises arengustrateegias „Eesti 2035“ toodud rahva kestlikkuse, tervise ja sotsiaalkaitse valdkondade eesmärkide saavutamist. Lisaks pühendume „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukava“ ning „Rahvastiku tervise arengukava 2020–2030“ eesmärkide saavutamisele. Oma tegevuste ajakohasena hoidmiseks vaatame arengukava üle igal aastal.

Oma tegevustes lähtume järgmistest põhimõtetest:

Tugev, selge sõnumiga ja kättesaadav terviseteadmus toetab tõendusmaterjali arvesse võtmist tervisepoliitikas ja on uuenduslike rahvatervishoiulahenduste väljatöötamise alus. Rahvusvaheliselt tunnustatud teadlaskond ja teadustöö toetab teadmiste levikut Eesti ühiskonda ning akadeemiline sõltumatus võimaldab tõstatada olulisi rahvatervishoiu teemasid ja arendada valdkonda objektiivselt.

Ühiskonna vajadustele kohased, mugavalt kasutatavad, töödeldavad ja tõlgendatavad terviseandmed näitavad vajadusi muutusteks ja peegeldavad ellu viidud tegevuste edukust. Oleme terviseandmete usaldusväärset hoidjat ja valdkonna eestvedajat, pakkudes lihtsaid, interaktiivseid ja kasutajasõbralikke lahendusi. Instituudina oleme tugev partner terviseandmete kogumisel ja infosüsteemide koosvõime loomisel ning aitame kaasa rahvastiku tervises seisundi ja seda mõjutavate tegurite paremale mõistmisele.

Tervisevajaduste ja -mõjude hindamine annab meile võimaluse tuua nähtavale rahvastiku tervise sõlmküsimused ning toetada asjakohaste otsuste tegemist. Koostöös partneritega loome teadmist rahvastiku tervises seisundist ja tervisevajadustest ning anname soovitusi otsustamiseks. Pöörame süstemaatilist tähelepanu sellele, kuidas mõjutab tervist eri rahvastikurühmade sotsiaalmajanduslik olukord ja kultuuriline taust.

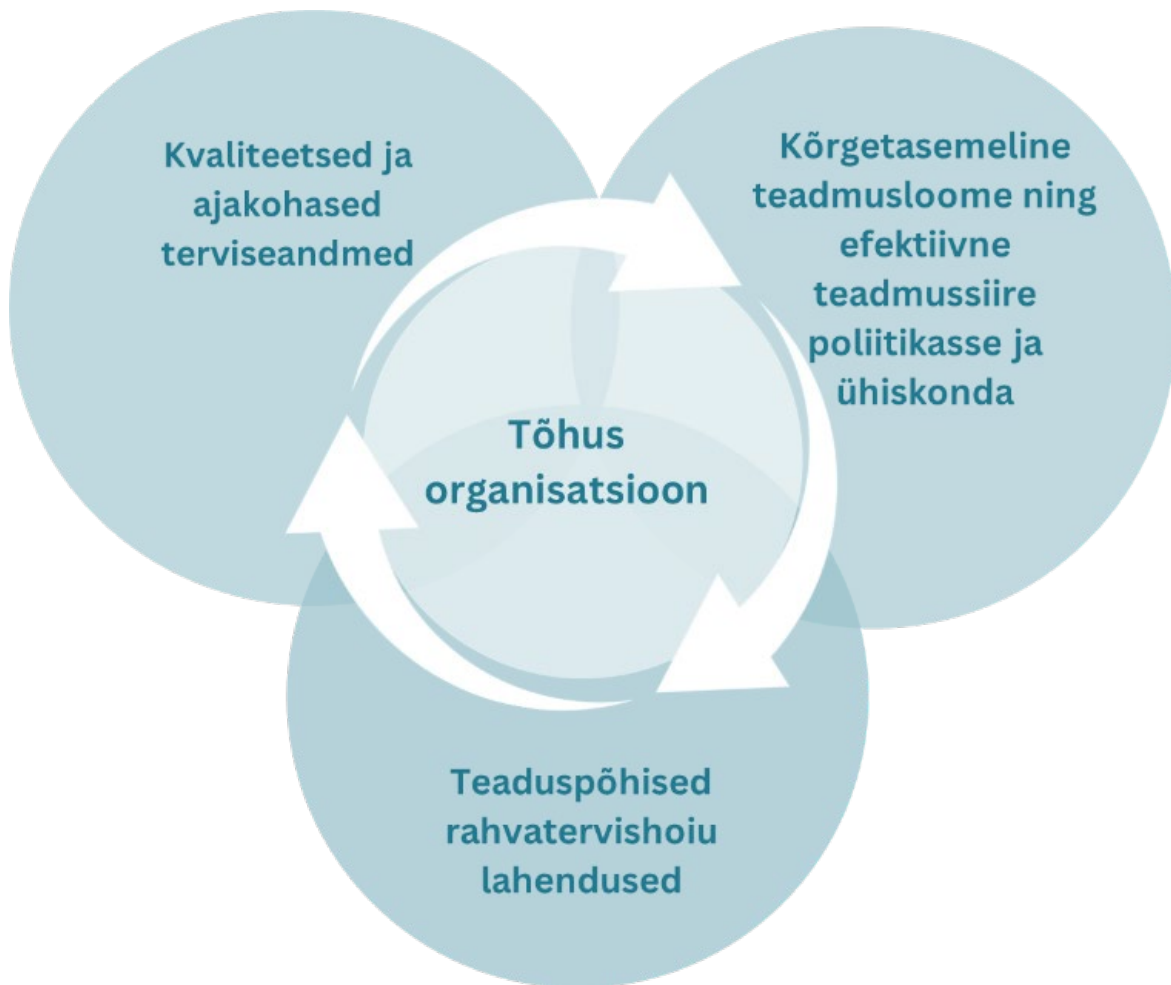
Tulemuslik ennetus aitab ära hoida terviseprobleemide kujunemist, süvenemist ja korduvust. Arendame ja viime ellu tegevusi, mis aitavad ennetada terviseprobleeme ning suurendada inimeste heaolu. Uurime elluviidavate tegevuste tehtavust ja tulemuslikkust, tagame tegevuste kavakohase elluviimise ja regulaarse seire. Osaleme ennetuspoliitika kujundamisel, toetame ennetustegevuste arengut ja uurimist, pakume tuge asutustele ja kohalikule tasandile ennetustegevuste kavandamisel, elluviimisel ja hindamisel, arendame ennetusvaldkonnas töötavate inimeste pädevust ning seisame andmetel ja tõendusel tugineva otsusetegemise eest ennetuses.

Inimese tervis ja tervisekäitumine kujuneb seal, kus ta iga päev töötab, elab ja õpib. Seetõttu aitame kohalikel omavalitsustel, tööandjatel, maakonna arendusorganisatsioonidel ja haridusasutustel arendada pädevusi, et inimeste heaolu puudutavaid teemasid strateegiliselt ja tõenduspõhiselt planeerida ja ellu viia. Teeme huvikaitset, et organisatsioonide juhtide seas oleks prioriteetsel kohal oma inimeste heaolu ning sellesse panustataks süsteemselt ja järjepidevalt pikaajaliste tegevustega, millel on tõendatud mõju.

Oleme avatud, dünaamiline, proaktiivne ja innovatsiooni väärtustav organisatsioon.

Strateegilised eesmärgid

TAI kujundab Eesti elanike teaduspõhiseid tervislikke valikuid ning mõjutab rahvatervishoiu arenguid oma strateegiliste sihtide kaudu. Kvaliteetsed ja ajakohased terviseandmed aitavad luua kõrgetasemelist teadmust, mis kantakse poliitika kujundamisse ja ühiskonda. Teadmussiire aitab luua vajalikke innovatiivseid teaduspõhiseid rahvatervishoiulahendusi. Seda kõike toetab ja aitab ellu viia terviklik ja tõhusalt toimiv organisatsioon.

Eesmärgid, tegevussuunad ja olulisemad tegevused

I eesmärk – kvaliteetsed ja ajakohased terviseandmed

Tagame uuringuteks ja teadustöökaks kvaliteetsed terviklikud terviseandmed, mis vastavad sihtrühmade vajadustele, on mugavalt kättesaadavad, töödeldavad ja seostatavad nende andmetega, mida TAI ei halda. TAI-s kasutatavatest andmetest parema ülevaate saamiseks loome keskse andmehaldussüsteemi, mis on ühenduses riigi andmehaldusrakendusega RIHAKE. Lühendame andmete avaldamise tähtaegu ja parandame andmete kättesaadavust, et toetada andmete kasutamist poliitiliste otsuste tegemisel ning sidusrühmade ja avalikkuse teavitamisel. Arendame kasutajale lihtsamini käsitletavat dünaamilist visualiseerimist, samal ajal tagame avaandmete masinloetava kasutuse. Teeme koostööd teadus- ja haridusasutustega, et edendada teiseste terviseandmete turvalist taaskasutamist.

TEGEVUSSUUNAD

UURINGUANDMETE KOGUMINE JA ANALÜÜS

Andmetel on väärtus siis, kui neid saab kasutada. Peame oluliseks rahvastiku tervise põhjalikku analüüsi, aja jooksul tehtud uuringute süsteemset tervikvaadet, mis võimaldaks avastada seoseid terviseseisundi ja tervisekäitumise vahel. Terviseseisundite ja tervisekäitumise võrdlemiseks aastate lõikes peavad terviseandmed olema standardiseeritud, töödeldavad ja võimaldama analüüsi kombineeritud kujul.

Olulisemad tegevused

- Viia tehtud uuringute andmed standardiseeritud ja masintöödeldavasse vormingusse.
- Kasutada ühtset visualiseerimislahendust.
- Arendada välja keskne uuringuandmete arhiveerimissüsteem.
- Luua keskne andmehaldussüsteem ja ühendada see riigi andmehaldusrakendusega RIHAKE.

REGISTRITE PIDAMINE, ARENDAMINE JA HALDAMINE

Terviseregistrite teaduspõhine arendamine võimaldab meil teha usaldusväärsetele andmetele tuginevat registripõhist teadustööd rahvastiku tervise trendide ja mõjurite hindamiseks. Andmekvaliteeti ja andmete ajakohast avaldamist toetavad tihe koostöö andmeandjatega, efektiivsed andmeedastuskanalid ja andmete ulatuslik kasutamine teadusuuringutes.

Olulisemad tegevused

- Arendada koostööd andmeandjate ja registriandmete kasutajatega (teadustöö tegijatega) ning luua toimiv tagasisidesüsteem.
- Jätkata tänapäevaste andmeedastuskanalite arendamist.
- Jätkata andmekvaliteedi parendamist.

TERVISESTATISTIKA ANDMEPLATVORMI TÕHUSTAMINE

Rahvatervishoiu otsused peavad põhinema adekvaatsel tervisestatistikal. Viime tervisestatistika andmete kogumise kooskõlla andmete ühekordse esitamise põhimõttega. Taotleme TAI-le riikliku tervisestatistika tegija staatust, mis suurendab meie vastutust valdkonnas ja võimaldab rakendada riiklikule statistikale kehtestatud kaitsemeetmeid. Riikliku statistika tegija staatus lubab meil küsida andmeid otse teistest riiklikest andmekogudest, vähendades nii meie kui ka andmeandjate halduskoormust. Kvaliteetsem ja ulatuslikum tervisestatistika võimaldab meil teha paremaid terviseanalüüse ja luua seoseid statistiliste näitajate ning eluliste asjaolude vahel. Poliitiliste otsuste toetamiseks muudame andmekogumise platvormid tõhusamaks.

Olulisemad tegevused

- Viia tervisestatistika andmete kogumine kooskõlla ühekordse andmekogumise põhimõttega.
- Taotleda TAI-le riikliku tervisestatistika tegija staatust.
- Luua võimalused andmete tõhusamaks töötluks ja andmekvaliteedi kontrolli täiustamiseks.
- Automatiseerida rahvusvahelise terviseandmete esitamine.
- Tagada avaandmete masinloetavus.

Mõõdikud

- Andmeandjate osatähtsus
- Kõigi andmeplokkide andmete avaldamise tähtaeg
- Aasta jooksul TAI andmetel põhinevate teadusartiklite arv
- Andmeandjate rahulolu
- Andmekasutajate rahulolu

II eesmärk – kõrgetasemeline teadmusloome ning efektiivne teadmussiire poliitikasse ja ühiskonda

Olles rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline rahvastiku tervist, tervisekäitumist ja tervisemõjureid uuriv teadusasutus, anname teaduspõhist sisendit riigi rahvatervishoiu poliitika kujundamisse, rahvatervishoiu lahenduste arendamisse ja tervisekäitumist mõjutavate sekkumiste uurimisse. Inimeste tervisekäitumise parandamiseks hoiame teadmuse kõrget taset ja kasutame julgelt võimalust rääkida kaasa ühiskonnas olulistel terviseteemadel.

TEGEVUSSUUNAD

RAKENDUSLIKUD JA INTERDISTSIPLINAARSED TEADUSUURINGUD

Teadusteemade valikul lähtume riigi pikaajalistest arenguvajadustest ja rahvatervishoiu sõlmprobleemidest, sh mittenakkushaiguste ennetamine, vähitõrje ja vaimse tervise edendamine. Interdistsiplinaarsed teadusuuringud hõlbustavad terviseprogrammide ja ennetusmeetmete väljatöötamist, mis vähendavad haiguskoormust ühiskonnas ja parandavad inimeste tervist ja heaolu. Pikaajalised uuringud võimaldavad elukaarepõhiselt hinnata sotsiaalsete, käitumuslike, geneetiliste ja metaboolsete tegurite ning tervisetulemite seoseid. Meie töö osaks on rahvatervishoiu programmide ja sekkumiste tulemuslikkuse hindamine. Kriisiolukorras oleme valmis kohandama teadus- ja seireuuringute teemasid ning jagama inimestele asjakohast teadmist. Toetame teadlasi nende igapäevatoos teaduse populariseerimisel, kasutades organisatsiooni kommunikatsioonikanaleid. Tõstatame rahvastiku tervise vaatest olulisi teadusteemasid ja teeme teadmuspõhiseid ettepanekuid tervise ebavõrdsuse vähendamiseks ja tervishoiusüsteemi jätkusuutlikkuse tugevdamiseks.

Olulisemad tegevused

- Viia ellu vähi ja teiste mittenakkushaiguste ennetamisele suunatud uuringud (nt Euroopa Liidu ühisprojekti JA PreventNCD).
- Käsitleda tervise ebavõrdsuse teemat eri teadusuuringutes.
- Edendada rahvusvahelist interdistsiplinaarset teaduskoostööd ja kaasata välisrahastust TAI teadusvõimekuse suurendamiseks.
- Panustada sihipäraselt akadeemilisse järelkasvu, et tugevdada teadlasrühmi, sh teadmussiirde doktorantuuriga.

RAHVASTIKU TERVISE, TERVISEKÄITUMISE JA TERVISEMÕJURITE SEIRE

Analüüsime ja tõlgendame rahvastiku tervise indikaatorite muutusi ning korraldame tervise mõjurite seiret. Tervise seire seotud muutuste jälgimiseks ja võrdlemiseks ajas ning teiste riikidega kasutame andmete kogumisel ja analüüsimisel ajakohaseid lahendusi, võimaldame andmevahetust ning suurendame oma osalust rahvusvahelises teadusvõrgustikus.

Anname selgeid ja ajakohaseid sõnumeid rahvastiku protsessidega seotud pikaajaliste trendide ja probleemide kohta. Pakume lahendusi olukorra parandamiseks ja tulevikuriskide maandamiseks. Teeme ettepanekuid vaimse tervise seiresüsteemi ülesehitamiseks.

Olulisemad tegevused

- Esitada ettepanekud laste ja täiskasvanute vaimse tervise riikliku seiresüsteemi väljatöötamiseks, tuginedes rahvastiku vaimse tervise ja laste vaimse tervise uuringu tulemustele.
- Avaldada igal aastal rahvastiku tervise aruanne.
- Teha aktiivselt rahvusvahelist koostööd üleeuroopaliste andmete kogumise tõhustamiseks (sh ühisprojektides JA EUCanScreen ja CancerWatch).
- Hinnata tervishoiusüsteemi HSPA (*Health system performance assistance*) toimivust.

TERVISEÖKONOOMIKA MÕJUANALÜÜSIDE TEGEMINE

Loome võimekuse hinnata rahvastiku tervisekaotuse ja tervise- või sotsiaalpoliitikaga seotud otsuste, sekkumiste jm meetmete tõhusust ning laiemat mõju. Selleks koondame epidemioloogia, tervisestatistika ja tervishoiuökonomika teadmised ning ressursid valdkonnaüleseks uurimisrühmaks, mis tegeleb vältitava tervisekaotuse ning selle riskitegurite mõju analüüsiga.

Olulisemad tegevused

- Koondada epidemioloogia, tervishoiuökonomika, tervisestatistika ja terviseuuringute ressursid interdistsiplinaarseks uurimisrühmaks.
- Korraldada sekkumiste tervise mõju (nt Eesti alkoholipoliitika mõjuanalüüs) ning haiguskoormuse ja -kulude (nt istuva eluviisi ja liigse kehakaalu kuluvuring) analüüse.

Mõõdikud

- Akadeemilise kraadiga töötajate osatähtsus
- Eelretsenseeritud teadusartiklite arv
- TAI teadmuse kasutajate rahulolu (360° tagasiside)
- TAI töötajate teadusartiklite osatähtsus, mille põhjal on avaldatud teadusuudis

III eesmärk – teaduspõhised rahvatervishoiu lahendused

Meie eesmärk on pakkuda infot, vahendeid ja lahendusi, mis toetavad inimeste võimalusi, võimekust ning motivatsiooni teha tervislikumaid valikuid. Oleme uute ideede ja lahenduste välja töötamise ning testimise inkubaator. Toetame tugevate rahvatervishoiuvõrgustike teket ja tugevdame koostööd valdkondade vahel. Kujundame koos asutuste (sh tööandjate ja haridusasutuste) ja kohalike omavalitsustega tervist toetavat keskkonda ning hoolitseme selle eest, et meie sõnumid jõuaksid otsustajateni, kelle tegevus ja poliitika mõjutavad tervist. Toetame andmetel ja tõendusel põhinevat otsustuspõhimõtet ennetuses. Peame oluliseks, et tervise-, sotsiaal-, haridus- ja õiguskaitsevaldkonnad töötaksid üheskoos, keskendudes inimese tegelikele vajadustele ja heaolule.

TEGEVUSSUUNAD

SIHTRÜHMAD VAJADUSTELE VASTAVATE TULEMUSLIKE LAHENDUSTE ARENDAMINE

Toetame tulemuslike töövahendite ulatuslikku kasutuselevõttu ja vajaduse korral ajakohastame neid. Lahendused peavad olema inimsõbralikud ja kättesaadavad, olenemata inimese elukohast, emakeelest, sotsiaalmajanduslikest tingimustest ja erivajadustest. Eesmärgi saavutamiseks on oluline integreerida eri valdkondade lahendused, et inimesed, keda ebavõrdsus tervises puudutab kõige enam ja kellel on raskusi vajaliku toe saamisel, pääseksid lahendustele ligi ja saaksid neid kasutada.

Olulisemad tegevused

- Katsetada, arendada või kohandada uudseid tööriistu vähi söeluuringute, uute uimastite tarvitamisega seotud kahjude (sh ööelus) vähendamise, vaimse tervise probleemide ja uimastiennetuse valdkonnas.
- Arendada vaimse tervise ja uimastitarvitamise probleemi lahendamisele suunatud väheintensiivseid psühholoogilisi sekkumisi (VIPS) tihedas koostöös sotsiaalvaldkonnaga.
- Arendada, kohandada ja juurutada hindamisinstrumente, sealhulgas psühhomeetrilisi tööriistu, ning teha need spetsialistidele kergesti kättesaadavaks.
- Luua süsteeme ennetustegevuste arendamiseks, testimiseks ja hindamiseks ning arendada ennetuse tööjõu kompetentsi.
- Töötada välja uusi lahendusi tervist toetavate toitumisvalikute tegemiseks.
- Töötada välja sekkumisi uute uimastite tarvitamisega seotud kahjude (sh ööelus) vähendamiseks.
- Töötada välja uusi lahendusi vähi söeluuringuteks, sealhulgas käimasolevad ja uued söeluuringud.

TERVISEVÖRGUSTIKE TOETAMINE JA ARENDAMINE

Rahvastiku tervist mõjutavad paljude sektorite ja organisatsioonide tegevused. Oluline on suurendada nende asutuste terviseteadlikkust ja -suutlikkust, kes inimeste tervise edendamise eest vastutavad. Selleks toetame organisatsioone rahvatervishoiu tegevuste kavandamisel ja elluviimisel ning suurendame nende kaasatust inimeste tervise edendamisel. Eesmärk on suurendada organisatsioonide hulka, kes andmepõhisest tegevuskavast lähtudes planeerivad, rakendavad ja seiravad tõendatud tasemega ennetus- ja edendustegevusi. Paikkonna organisatsioonide (haridusasutused, kohalikud omavalitsused, maakondlikud arendusorganisatsioonid, tööandjad, ettevõtjad jt) rahvatervishoiu võimekuse arendamiseks pakume rahvatervishoiu spetsialistidele ning otsustajatele koolitusi nende vajaduse alusel.

Olulisemad tegevused

- Korraldada kvaliteetseid koolitusi ja arenguprogramme, mis järgivad täiskasvanuõppe põhimõtteid, sh mitmekesistada koolituste formaati (nt e-õpe ja veebikoolituste osatähtsuse suurendamine).
- Pakkuda võrgustike liikmetele tööalast tuge, sh nõustamist, mentorlust ja kovichiooni.
- Töötada välja metoodilisi tööriistu ja juhendmaterjale, sh hindamisinstrumente meeskondade hindamiseks ja paikkonna tervisenäitajate koondamiseks.
- Teha huvikaitsetegevusi organisatsioonide juhtidele ja spetsialistidele, sh individuaalsed kohtumised ja pidev tagasiside.

TERVISETEADLIKKUSE JA -SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE ÜHISKONNAS

Soodustame ühiskonnas teaduspõhist vaadet tervisele ja reageerime ühiskonnas toimuvale, väljendades nii avalikus kui ka valdkondlikus kommunikatsioonis selgeid, teadusele ja andmetele tuginevaid seisukohti. Hoiame rahvatervishoiu sõlmküsimusi meediapildis ja jagame rahvastiku tervist mõjutavatele osalistele, sh ajakirjanikele, teavet valdkonna küsimustest, arengust ja vajadustest.

Osaleme tervisepoliitikat mõjutavates protsessides ja anname soovitusi poliitilisteks otsusteks. Oleme proaktiivsed TAI teadmuse levitamisel ja partnerlussuhete arendamisel ning hoidmisel avaliku, era- ja mittetulundussektoriga. Tagame sihtrühmadele kvaliteetse ja ajakohase terviseinfo tänapäevaste ja atraktiivsete veebilahenduste, kommunikatsioonikanalite ning teavitustegevuste kaudu. Sellega süvendame spetsialistide valdkonnateadmisi ja suurendame nende kaasatust tervist edendavatesse tegevustesse. Samuti toetame elanike terviseteadlikkust, motivatsiooni ja oskusi, et nad oskaksid teha tervisele kasulikke otsuseid ja hoolitseda oma tervise eest.

Olulisemad tegevused

- Töötada välja strateegiline kommunikatsiooniplaan ja koostada põhisõnumid ning seisukohad, lähtuvalt instituudi prioriteetidest.
- Arendada ja turundada TAI kommunikatsiooniväljundeid (nt ajakiri Sotsiaaltöö, TAI terviseinfo uudiskiri) ning nende levitamise platvorme, sh täiustada sisu ja lugemisvõimaluste profileerimist kooskõlas sihtrühmade vajadustega, suurendada eri kanalite ja materjalide ristkasutust.
- Luua strateegilisi partnerlussuhteid.
- Uuendada TAI hallatavaid veebilehti.

Möödikud

- Lahenduste kasutajate ja sihtrühmade rahulolu
- Sihtrühma vajadustele kohaste uute lahenduste arv või osatähtsus, mille tulemuslikkus on hinnatud või hindamisel vms
- Kõigi meie vastutusala sekkumisvaldkondades kasutuses olevate meediakanalite külastatavus ja kasutajate tagasiside
- TAI-ga seotud kajastuste arv meedias, sh mõjukate kajastuste osatähtsus (mõõtmisindikaatori allikas on Station.ee ilmunud märksõna- ja teemapõhiste kajastuste analüüs)
- Koolitustega rahulolu ja hinnang omandatud teadmiste ja oskuste rakendatavusele igapäevatoos

IV eesmärk – tõhus organisatsioon

TAI on atraktiivne ja tunnustatud tööandja nii praegustele töötajatele kui ka neile, kes liituvad organisatsiooniga. Tagame töötajate mitmekülgse arengu ja karjäärivõimalused, edendame õppimiskultuuri ning pakume pidevalt võimalusi oskuste ja teadmiste arendamiseks. Väliskeskonna muutustega toimetulekuks ja organisatsioonina arenemiseks lähtume ühesugustest väärtustest ja kaasame oma töötajaid eesmärkide seadmisel ja saavutamisel, pakkudes töötajatele võimalusi oma ekspertteadmise rakendamiseks, innustades koostööd ja arendades taristut. Selleks, et TAI oleks oma tegevuses tõhus, tagame organisatsiooni hea toimimise nii juhtimis- kui ka teistel tasanditel. Väärtustame töö- ja eraelu tasakaalu, pakkudes paindlikke töötingimusi ja hoides töötajate vaimset ja füüsilist tervist. Tagame oma töötajatele kvaliteetsed tugiteenused, mis võimaldavad keskenduda põhitööle.

TEGEVUSSUUNAD

HOIAME OMA ORGANISATSIOONI AJAKOHASE JA EFEKTIIVSENA

Seame esikohale oma teenuste ühtlase kvaliteedi ja tõhususe kogu organisatsioonis. Arendame välja tervikliku ja kaasava planeerimisprotsessi, kus terviseandmed, teadmusloome, rahvatervishoiu ja sotsiaalkaitse lahenduste väljatöötamine ning toetavad eripädevused (nt analüüs, finants, õigus, personal, koolitus, turundus, kommunikatsioon) moodustavad terviku. Hoiame fookuses ressursside otstarbekat kasutamist, kaasates parimaid teadmisi. Tugikompetentsid on koondatud eraldi struktuuriüksustesse, TAI tööprotsessid on standardiseeritud ja kirjeldatud. Kasutame organisatsiooni eesmärkide saavutamise hindamiseks selgeid, võtmetulemustele keskenduvaid mõõdikuid, tagades sellega instituudi pideva arengu ja edu. Algatame ja väärtustame koostööd ning soosime avatud suhtlemist ja sidusrühmade kaasamist kõigis olulistest protsessides. Meie tegevus teenuste tagamiseks kriisiolukordades on läbi mõeldud.

Olulisemad tegevused

- Ajakohastada TAI strateegilist planeerimisprotsessi ja juhtimispõhimõtted.
- Kaardistada ja tõhustada protsesse, et ühtlustada teenuste kvaliteeti ning vähendada tegevuste rakendamise aega, raha ja muid ressursse.
- Rakendada teenusepõhist juhtimist.
- Tagada TAI teenuste toimepidevus ja töötajate valmisolek tegutsemiseks kriisiolukordades.

OLEME ÕPPIV JA DIGIPÄDEV ORGANISATSIOON

Kujundame TAI-s õppiva organisatsiooni hoiakut. Soodustame ja väärtustame töötajate professionaalset arengut ning uute teadmiste ja oskuste rakendamist töös, sh digioskusi. Julgustame töötajaid jagama oma teadmisi, sellega toetame üksteise arengut ja organisatsiooni teadmusloomet. Kasvatame juhtide juhtimispädevust ja rolliteadlikkust ning toetame nende arenemist töötajaid innustavateks liidriteks nii, et juhtimisotsused ja tegevused oleksid läbipaistvad ja peaksid silmas organisatsiooni pidevat arengut. Arendame samm-sammult välja digitaalse infrastruktuuri ja suurendame digilahenduste kasutust.

Olulisemad tegevused

- Edendada juhtimiskultuuri ja -kvaliteeti koolituste ja arenguprogrammide kaudu.
- Kasvatada digipädevust.

TÖÖTAJATE VÄÄRTUSTAMINE, VÄÄRTUSPÕHISE JUHTIMISE JUURUTAMINE JA JÄRELKASVU KASVATAMINE

Väärtustame iga töötajat, märkame ja tunnustame tema töösaavutusi ning isiklikku panust. Toetava ja positiivse tööõhkkonna loomiseks juurutame väärtuspõhist juhtimist. Toetame töötajaid nende tervise edendamisel ja pöörame erilist tähelepanu vaimse tervise hoidmisele ning töö- ja eraelu tasakaalule. Soosime ausat ja avatud suhtlust ning kaasame töötajaid organisatsiooni arenguks vajalike muutuste elluviimisesse. Hoiame töötajale suunatud väärtuspakkumise ajakohasena. Arendame igati oma praeguseid töötajaid. Aitame pühendunud talentidel end teostada ja areneda organisatsioonisisesel karjääriteel. Järelkasvu kasvatamiseks teeme koostööd gümnaasiumide, kutsekoolide, ülikoolide ja teiste teadusasutusega.

Olulisemad tegevused

- Töötada välja ja rakendada eri tasandite juhtimise hea tava.
- Arendada ja rakendada talendijuhtimissüsteem.
- Tutvustada TAI-d haridus- ja teadusasutustele, osaleda karjäärimessidel ja teistel tööandjaid tutvustavatel üritustel ning teha koostööd haridusasutustega järelkasvu kasvatamiseks.

Möödikud

- Töötaja soovitusindeks
- Töötaja rahulolu juhtimisega
- Töötaja rahulolu arenguvõimalustega
- TAI tuntus ja maine
- Praktikantide arv TAI põhivaldkondades

Arengukava mõisted

Möödik – kvaliteedi või tulemuslikkuse hindamisel kasutatav suurus.

Rahvatervishoid – tegevusvaldkond, mille tegevus on suunatud rahvastiku tervise tugevdamisele ja parandamisele, elanike eluea pikendamisele ning tervise ebavõrdsuse vähendamisele.

Rahvatervishoiu lahendused – teenused, tooted või nende kogumid, mis võimaldavad lahendada mõnda rahvatervishoiu probleemi või rahuldada rahvatervishoius üles kerkinud vajadust.

Teadmusloome – teadmiste või tarkuse kui kogumi loomine.

Teadmussiire – akadeemilise teadmuse edasikandmine ühiskonda, ettevõttesse, organisatsioonidesse.

Teaduspõhine – teaduse saavutusi rakendav, nendel põhinev.

Tervisekäitumine – individuaalne käitumisviis, mis avaldab mõju inimese tervisele.

Terviseteadlikkus – teadmine tervisest ja tervisekäitumisest, arusaam tervislikust eluviisist ja valikutest ning oskus kasutada seda teadmist oma tervise hoidmiseks.

Terviseökonomika – majandusteaduse allharu, mis uurib, kuidas ressursse jaotatakse tervise valdkonda ja valdkonna sees ning ressursside kasutamise tõhusust, hõlmates nii tervishoiusüsteemi kui ka tervist üldiselt.

Tervislik valik – tervisele kasulik otsus.

Sotsiaalkaitse – meetodid ja vahendid ühiskonna liikmete heaolu tagamiseks tööpuuduse, tervisehädade, töövõimetuse, pere kehva toimetuleku vm probleemide korral.

Strateegiline eesmärk – kaugema sihi saavutamiseks seotud ja selleks vajalikke viise ja vahendeid hõlmav eesmärk.

Vaimne tervis – heaoluseisund, milles inimene realiseerib oma võimeid, tuleb toime igapäevaelu pingetega, suudab töötada produktiivselt ning on võimeline andma oma panuse kogukonna heaks.

Visioon – arusaam või nägemus sellest, kuhu liigutakse.

Väärtus – idee, põhimõte või arusaam, mida laiemalt hinnatakse kõrgelt.

